

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimet.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
armăturile Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emrich Leiner.
Hofmeister, Schickel, Rudolf Wosak.
A. Oppolka Nachf. Anton Oppalik.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Waroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarită și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I

GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 21.

Brașov, Joi 28 Ianuarie (9 Februarie).

1899.

Cea mai nouă ispravă a lui Wlassics.

Foile ce ni-au sosit ađi din Peșta confirmă scirea senzațională relativă la prigonirea celor șapte-spre-dece studenți români dela Academia de drepturi din Oradea-mare, cari „în fața terorizărilor“ s'au declarat în public solidari cu colegul lor Lucian Bolcaș.

Aceste foi espun întâmplarea astfel: Când amintii studenți români au vrut să se înscrie la Academia pentru al doilea semestru, rectorul Bozoky li-a declarat, că nu-i mai primesc în Academia.

Procederei despotice ne mai pomenite a directorului Academiei i-se dă o straniă justificare afirmându-se, că ea a urmat ca pedepsă pentru acei tineri, după-ce el a făcut întrebarea mai întâiu la ministrul instrucțiunii publice. Cu alte cuvinte directorul a lucrat cu consimțământul ministrului.

Cei șapte-spre-dece tineri români au fost prin urmare pedepsiți imediat, fără de nici o judecată, ceea-ce nu se întâmplă nici față cu nisele criminali ordinari în timpuri când domnesce stare de asediu și este suspendată acțiunea legilor.

Când ăiarele șoviniste au înregistrat pentru prima-ură scirea, că directorul Academiei din Oradea a cerut avisul ministrului privitor la declararea amintiiților tineri, se vorbea de o cercetare disciplinară, ce va avé să se facă și acelor tineri. Nimeni, nici chiar cei mai turbați dintre adversarii lor, nu s'au gândit la o astfel de execuțiune sumară și fără nici o formalitate, cum li-s'a făcut.

Minstrul, se vede, a voit să arate cu acesta ocaziune cât de absolută este puterea lui și cât de puțin se simte el împiedecat de formele legale, de recerintele dreptății și ale echității, când se tractează de pedepsirea esemplară a unor preținși agitatori în contra statului.

Precum ne aducem aminte colegii români ai lui Bolcaș ceruseră încă în decursul cercetării, ce a fost introdusă contra acestuia, ca să fiă și ei supuși procedurii disciplinare, vrând să arate printr'asta, că ei ca și colegul lor se simt nevinovați de crima de trădare, ce li-se imputa din partea maghiarilor.

Decă nu li-s'a împlinit cererea atunci, trebuia cel puțin acum să se țină seamă de ea, căci îndată-ce directorul Academiei, ca păzitor hiperzelos al „intereselor statului“, ce se crede a fi, a descoperit un cas de urmărire și față cu ei, era de sine înțeles, ca să se procedă în contra lor conform regulamentului disciplinar și să fiă înainte de toate ascultați.

Faptul, că nu s'a întâmplat așa, pune în adevărata lumină violența și nedreptatea strigătoare la ceri, cu care a procedat ministrul instrucțiunii publice și cu organele lui scolare în întreaga acesta afacere.

Nu vré să scie ministrul Wlassics de nimic. Nici nu i-a venit în gând să afe și să constate adevăratele motive ale purtării tinerilor academici români dela început până la sfârșit. N'a voit să cunoscă starea reală a lucrurilor cum s'a prezentat ea în urma agitațiunii, ce a fost pusă în scenă cu concursul tinerimei maghiare în contra lui Bolcaș și a soților săi. C'un cuvânt n'a fost nici măcar un singur moment condus de simțul dreptății și al echității față de tinerimea română; n'a fost un singur moment nepărtinitor, ca judecări în acest proces.

Ministrul Wlassics a procedat cu totul unilateral, pe deplin preocupat de ura față cu junimea noastră naționalistă. Scopul lui a fost numai de a interdice sentimentele ei firești și de a-o terorisa.

Așa s'a născut monstruoasa sentință de eliminare contra lui Bolcaș, și acum vine să arate consecvența și perseverența în susținerea terorismului său, cu risicul chiar de a pregăti peirea întregii tinerimi studioase române din patriă.

Cum se pôte uni o astfel de purtare răsunătoare și condusă de cea mai vedită dușmăniă față de poporul român cu esigvențele unei politici dictate de interesele reale ale statului, despre acesta nici că mai pôte fi vorba după toate cele petrecute.

Ceea-ce însă întră în planul întâiu al discuțiunii, este absoluta necesitate, ce se impune, ca Românii în fața acestui și altor nesfârșite acte brutale, să chibzuască odată cu deplină serioșitate, ce trebuie să facă, ca să se pôtă apăra în contra agresiunilor turburării din tabăra adversarilor.

Cestiunea naționalităților în conferența de pace. Lui „Piccolo“ din Triest i se telegrafază următoarele din Praga: „Redactorii a trei ăiare cehice de aici au adresat Țarului o petiție, ca să mijlocască, ca la conferența de pace și desarmare tôte naționalitățile din monarchia austro-ungară să fiă reprezentate prin delegați deosebiți. Rugarea acesta și-au motivat-o cu aceea, că scopul conferenței de pace nu este numai căutarea mijloacelor de a se evita încercăturile internaționale, ci și delatărarea frecărilor dintre naționalități. Scopul acesta nu se va pute ajunge în Austro-Ungaria decât atunci, decă naționalitățile vor fi reprezentate separat la conferență prin bărbații lor de încredere“.

C r i s a.

(Programul de compromis al guvernului. — Prospectivele păcii. — Temeri.)

Alaltăeri după amăđi disidenții au luat în primire dela ministrul-președinte Banffy răspunsul guvernului la ultimul renunțiu al opoziției. Acest răspuns, care este un fel de program de compromis al guvernului, a fost comunicat ieri bărbaților de încredere ai partidelor opoziționale. Cuprinsul răspunsului nu este cunoscut încă în formă oficiosă, însă esența lui este totuși cunoscută, așa cum s'a stabilit în urmă la Viena. Etă acest răspuns:

1) Majestatea Sa doresce înțelegerea pacnică, din care cauză a îndrumat pe Szell și pe Banffy să continue tractările; 2) Coloman Szell, ca plenipotențiat din partea monarhului, este aplesat a declara partidelor opoziționale, că dieta nu se va dizolva, decă lui Banffy i-se va vota indemnitatea; 3) Banffy este înduplecat a declara, că îndată-ce afacerea compromisului se va încheia prin votarea indemnității și a proiectelor despre provisoriu, își va da imediat dimisiunea, despre ceea-ce va face o declarație și în plenul camerei; 3) Guvernul întră în întregirea și desbaterea proiectului despre judicatura Curiei, cum a dorit Apponyi; 5) Guvernul nu refuză o atenuare a pretensiunilor lui față cu revizuirea regulamentului camerei, ér celelalte pretensiuni ale opoziției le eliminază.

În acest program de pace guvernamental se află un punct, care face ca prospectele păcii să apară în colorii trandafirii. Este adecă asigurarea, că guvernul nu va dizolva camera în decursul anului 1899. În cazul acesta, ăic unele dintre foile opoziționale, opoziția nu și-ar espune de loc demnitatea prin aceea, că ar vota lui Banffy ceea ce cere în punct 3.

În tabăra „amicilor păcii“ există cu tôte acestea temeri, că cauza compromisului s'ar pute compromite, de-ore-ce o fracțiune a partidei independente stăruie consecvent pe lângă pretensiunea lărgirii dreptului electoral.

Telegramele mai noue spun, că la tot casul compromisul se va face, însă încheierea lui formală nu se pôte aștepta mai curând de 8—10 ăile. Oficioșii aruncă tôte vina pe opoziția, care intenționat ar trăgăna rezolvarea crizei, pentru-ca astfel să disuguste pe „amicii păcii“ și să tragă folose din acesta.

În culoarele camerei s'a discutat ieri și alaltăeri asupra cestiunii viitorului ministru-președinte. S'a amintit cu insistență, că br. Geza Fejervary va forma un cabinet de tranziție, alții din tabăra tizaistă amintesu pe Stefan Tisza. Cei mai puțin sonquiniți cred însă, că tot Szell va fi capul viitorului guvern, însă acesta nu se va întâmpla la nici un cas înainte de Martie.

Din tôte reiese: așteptare și éráși așteptare, răspunsuri și contra-răspunsuri la infinit. Ér crisa merge înainte.

Din camera română.

În ședința de Lună a camerei ministrul de interne Ferechide a rugat pe d-nul Morțun, să-și amâne dezvoltarea interpelației sale privitoare la mișcările țărânesci în Oltenia, fiind-că guvernul crede, că nu este bine să se discute această cestiune astăđi. Responsabilitățile nu sunt încă determinate și justiția continuă ancheta.

Ministrul de interne declară, că pressa a adus acușățiune contra partidului conservator, pe care au voit să-l facă responsabil pentru mișcarea agrară. „Cred de a mea datoră“ — ăice d-l Ferechide — „de a afirma, că nici un indiciu de culpabilitate nu există în contra partidului conservator. Pentru moment există indicii de culpabilitate contra a doue persoane cari se află în mâinile justiției“. Totuși ministrul declară, că nu se crede autorizat a afirma, că aceste doue persoane au agitat în numele unui partid politic ori social.

Socialistul V. Morțun ăice, că decla-

rația ministrului tinde a influența justiția. Mai spune, că ăiarele conservătoare au întreprins o campanie în contra socialistilor, cari erau în bune raporturi cu partidul liberal, afirmând, că socialistii au ațitat mișcarea țărânescă.

Deputatul conservator Marghiloman declară, că nu se opune la amânarea cerută de ministru decă acesta crede, că discuțiunea pôte fi periculoasă ordinii publice. Declară însă, că se asociază la interpelația d lui Morțun pentru a pute espune opiniunile partidului, ce-l reprezintă asupra mișcării agrare.

D-nii I. Grădișteanu, Porumbaru, N. Fleva și alții se asociază asemenea la amintita interpelare.

Biroul decide în fine de a pune la ordinea ăilei de Joi interpelarea d-nului Morțun.

Serbarea ăilei de 24 Ianuarie.

Craiova, 25 Ian. v.

Nu cu pompă, dér cu multă însuflețire s'a serbat și acum a 40 aniversară a unirei celor doue țări române dintre Dunăre și Carpați și a 9-a aniversară a Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor. În presăra ăilei — timp foarte potrivit mai ales pentru tinerimea scolară, care a putut să asiste în mare număr, a doua fiind ăi de răpauș—comitetul secțiunii craiovene a Ligei a organizat, cu binevoitorul concurs al societății dramatice de aici, o frumoșă festivitate întru aducerea aminte a acestei mari ăile. ăiua de 24 Ianuarie, care ne amintesce feroicita realizare a idealului glorioșei generațiuni dela 1848 și 1859, este pentru noi, și ar trebui să fiă pentru toți Românii, o îndoită sərbătore. Programul festivității, grație mai ales zelului și entuziasmului patriot, d-l C. Ciocazan, membru în comitetul teatrului, a co-răspuns pe deplin mării idei, care se serba. La început s'a reprezentat *Visul României*, o frumoșă feerie. Decorul scenei înfățișă bogățiile și frumșetele țării; se auđia printre arbori ciripitul păsărilor și o admirabilă doină, cântată din fluer de d-l Ch. Rosescu, simpaticul autor al cântecului: „Hai la Jiu, la trei cismele“, „Doina flucului“ și altor cântece populare. Urmă apoi altă doină, cântată din gură de d-l Cotă-răscu, directorul corului dela Madona. La auđul acestora se deșteptă România, care dormia, și își spunea visul său, cumplit pentru trecut, când era aproape să piară, frumos și măreț pentru viitor.

După acesta, în absența președintelui, care lipsia din oraș în afaceri de serviciu, d-l dr. Antonini, unul din membrii comitetului, încunjurat de colegii săi, cu toții în ținută de sərbătore, ținut o scurtă cuvântare de ocaziune, în care arătă îndoită însemnătate a acestei serbări, și făcüt un călduros apel, ca toți căți simt românesc și se interesază de viitorul patriei și neamului românesc, să vină să între în cercul Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor; pentru-că această unitate e garanția existenței naționale a Românilor din statele străine și, la rândul său, existenței statului român, încunjurat de elemente eterogene și state puterice, cari au tins totdeauna la absorbirea noastră.

Corul bisericeii catedrale Madona intonă apoi „Imnul regal“ și „Deșteptă-te române“ și se esecutară, în aplausele publicului mai multe cântece de vioră, vio-

oncel și cu vocea. Fărte plăcute și mult laplaudate au fost doinele ardelenesci cântate de escelentul violinist Iota Nicolici, și dansul Călușerul și Bătuta, executate în mod admirabil de d-l P. Nicolau și d-na S. Serghie, artiști dramatici. Seria cântecelor a încheiat-o corul, sub conducerea directorului său, prin hora Ligei și prin un cântec național „Dela munți până la Tisa, peste falnicii Carpați“, în care se celebră lupta politică a Românilor transcarpatini.

„Cinel cinel“, comedie-vodevil plină de haz și simțăminte naționale, de V. Alexandri, umplu inimile publicului de veselie și emoțiune, manifestate prin turete de aplause. După hora, care termina mica comedie, urmă, ca încheiere a seratei, frumosul danț național Mureșanca (Romana), executat în costumul național al Românilor din Ardeal și Bănat, cu mult gust și entuziasm, de trupa societății dramatice.

Era aproape miezul nopții, când ne depărtasem ducând cele mai plăcute impresiuni. Și mai mulțămît decât toți avea dreptul să fiă zelosul secretar al secțiunii craiovene a Ligei, d-l I. T. Chețianu, ostenelelor căruia e a-se mulțămîi mai ales deplinul succes al serbării.

M. S.

Revistă externă.

Toastul împăratului german și presa rusescă. „Novosti“ din Petersburg ocupându-se cu toastul împăratului german adresat brandenburgienilor întrăbă, că slăbi-s'ar ore acea stăncă puternică, decât „deutscher Michel“ s'ar abnega și s'ar mulțămîi cu sabia, care o ține ađi în mână? Decă da, atunci pacea este asigurată, decă însă nu, atunci și cei-lalți păzitori ai păcii au dreptul de a-i urma eșemplul. „Novosti“ întrăbă în fine, decă nu cum va printr'asta ar suferi interesele păcii. „Novoje Vremja“ ăice: „Deutscher Michel nu pöte să apere pacea numai cu scutul și sabia lui. Germania ar puté dör să facă mai mult pentru marea cauză a păcii propusă de Rusia, decât ori-care alt stat“. Făcend alusiune la aserțiunea împăratului, că ömėnii își caută avantajul lor spre paguba de-apröpelui, observă föia rusescă, că tocmai prin renunțarea de bună voie la astfel de avantagii pöte să fiă asigurată pacea lumii.

Lupta pe insulele Filipine. Resculații din Filipine au început éráși răsboiul în contra Americanilor, pentru-ca să apere independența și autonomia insulelor. Căusele luptei acesteia sunt cunoscute: Americanii n'au voit să recunöscă republica insulelor Filipine, deöre-ce au cređut, că cu arme și bani vor puté să le cuprindă, cum au cuprins Cuba. Au fost și până acum atacuri și ciocniri mai mici între adversari, luptele sistematice însă s'au început numai ăilele acesteia. Resculații au atacat Manilla Sămbătă séra cu mare energie. Ei au îndreptat un aprig foc de tunuri în contra escadrei americane, ér monitörele au aprins prin focul lor mai multe localități. De ambe părțile au fost mari pierderi. Duminecă dimineța s'a dat o luptă pe intrăga liniă. Americanii însă au respins cu succes atacul resculaților și au cuprins forturile acestora. Escadra americană a operat bine și a făcut mari pagube în tabăra contrară.

In Creta lucrurile stau destul de bine. Prințul George își pune töte silințele de-a coröspunde misiunii cu care a fost însărcinat de puteri. Deja la intrarea sa în oficiu el declarase, că interesul elenismului este deläturarea chaosului, ce a domnit până acum în insulă. Problema acésta vré s'o resolve prințul George prin apropierea tot mai simțită a insulei de țera mamă. Rusia privesce cu ochi amicali acésta nisuință a prințului. Acésta s'a dovedit și cu ocazia primirei ce i-s'a făcut prințului în Retymno, unde autoritățile rusesce au luat parte corporativ la primirea lui. Prințul face călătorii prin orașele mai mari din insulă. El va sösi încurënd și la Candia, unde autoritățile englese îl aștéptă cu

multă curiositate, mai ales ca să vadă, cum îl vor primi Mohamedanii, cari sunt în număr de 41,000 acolo.

Pelagra, naționalitățile și „idea de stat“.

Cu aceste trei cestiuni se ocupă o nouă broșură, ce a apărut în limba maghiară și al căreia autor este Baross Károly. Autorul vorbește în special despre pelagră, arătând, că ea este o urmare a miseriei și că amenință a lua mari dimensiuni în sinul populațiunii din acest stat. S'au făcut studii numai în 28 comune, cari se țin de comitatul Coșocnei, Turda-Arieșului, Sălagiului și Sătmăruului, — și în aceste 28 comune s'au constatat 80 îmbolnăvirii de pelagră, ivite în 13 comune.

Pericolul e decă iminent. În măsura, în care crește miseria și lipsa de hrană suficientă pentru populațiunea agricolă, în aceeași măsură ia întinderi și îngrozitörea böla a pelagrei, ale căreia victime, aflându-se într'un stadiu mai înaintat al bölei, arată inclinări spre nebunie, siucidere, tăciunări și spre tot felul de violențe.

Autorul broșurei se ocupă în urmă și cu măsurile, ce ar fi de luat în fața acestui pericol. El aduce pelagra în legătură cu cestiunea agrară și insistă, că guvernul, mână în mână cu societatea, se caute a îmbunătăți situațiunea economică a țeranului astfel, ca să se pötă hrăni mai bine. Pentru ajungerea acestui scop, țeranilor trebuie să li-se dea instrucțiunii asupra modului, cum să gătescă mănăcări bune și sănătöse, și al doilea cum au să conserve și întrebuințeze articuli de consum.

În a doua liniă trebuie să li-se dea țeranilor mijlöcele fundamentale ale producțiunii, va să ăică sēmēntă pentru sēmēnă, mașini și alte instrumente agricole. De-oamdată autorul propune, ca statul să cumpere, ori să arēndeze, o moșie de 3—400 jugere și acolo să li-se dea bolnavilor de pelagră, capabili încă de-a munci, instrucțiunii, să fie puși sub cură medicală și prin ömēni specialiști să fie povățuiți la ö schimbare a modului lor de trăi.

Caracteristic este, că autorul Baross, care la Maghiari trece ca un „bărbat adēnc cugetător“, care „a suleat multe idei mature, reale și bine cugetate“, aduce pelagra în legătură și cu cestiunea de naționalitate. Deöre-ce ăice, comunele bătuite de pelagră sunt în cea mai mare parte „valahe“, se impune necesitatea de-a rezolu și cestiunea de naționalitate pe cale economică. Trebuie să ne îngrijim, ăice el, de-a îmbunătăți în privința economică situațiunea naționalităților, căci prim acésta ne va succede totodată a căștiga poporul pentru idea de stat maghiar.

Autorul maghiar, după cum se vede, e de părere, că pelagra ar puté servi eventual ca un bun mijloc de maghiarizare. Să li-se dea „Valahilor“ pâne si ei ne vor da în schimb naționalitatea!

Decă și acesta este un „remediu“, prin care crede scriitorul maghiar, că guvernul ar puté scăpa pe țeranii „valahi“ de pelagră, atunci putea să facă ori-ce, der numai în numele „umanității“ și „iubirei de-apröpelui“, la cari atât de des se provöcă în broșura sa, nu-i era ertat să vorbească.

SCIRILE ăILEI.

27 Ianuarie v.

Ovațiune cântăreței Theodorini.

Celebra cântăreță română, d-na Theodorini, după ce a cântat într'un ciclu de opere cu succesul cel mai strălucit, a avut Sămbăta trecută beneficiul ei cântând în „Navareza și Manon“. Cu acésta ocaziune adevărată artistă a fost sərbătorită într'un mod extraordinar. După ce la încheierea reprezentației a mai cântat nisce cântece fărte drăgălașe italiennesce și romănescce i-s'a adus d-nei Theodorinei următörea ovațiune: La un moment dat se arată pe scenă corul Teatrului în diferite costume pitoresce. Conducus de dirigentul său, a cântat un imn de mulțămire artistei, pe când de sus căđu o plöie de frunđe de lauri. Apoi artiștii

principali ai Teatrului își făcură intrare conduși de d-na Aristița Romanescu și de d-l Nottara. D-na Romanescu a pus în capul mării cantatrice o cunună poleită proclamându-o astfel regina artistelor romăne. Cele două surori în arta dramatică se sărutară apoi. Publicul a participat la acésta înălțătöre serbare artistică cu aplause infinite și omagii călduröse. De nesfărșite-ori cortina a trebuit să se ridice. Când d-na Theodorini eși din Teatru, urale tunătöre o primără și studenții între strigări de „trăescö marea artistă!“ o însoțiră până la Hotel Continental.

Mörtea generalului Pastia. Duminecă a răposat în Bucuresci generalul Mihail Pastia în etate de 59 ani. El a ocupat posturi fărte importante în armata română. A fost rënd pe rënd membru al consiliului superior de rășboiu, membru în comisiunea forturilor, în convențiunea mixtă de convențiunii militare, în comisiunea șöcolor, comandantul forturilor și în timpul din urmă inspector general al artileriei. La 1897 a fost numit comandant al cetății Bucuresci. Generalul Pastia pe timpul când avea gradul de colonel a ocupat și funcțiunea de director general al telegrafelor și poștelor. La rășboiul din 1877 a luat parte ca locotenent colonel fiind comandantul diviziei 3 de artilerie. După cöderea Plevnei a fost înaintat la gradul de colonel.

„Români evanghelici“? Diarele ungueresce aduc scirea, că în comuna Mezöberény (comit. Bichis), judele de instrucție Balogh face cercetare într'o cauză de proces interesant. În 31 Decemvre 1898 s'a întâmplat, că preotul evangelic Jeszenszky a început să predice credincioșilor săi în limba maghiară. Abia însă a început predicăția, și „poporeni romăni“ au părăsit demonstrativ biserica, strigând: „Nu ascultăm predică unguerescă. Asculte-o cine vré“. Autoritățile — ăice aceleași foi — au început proces în contra „demonștranților“ pentru conturbarea cultului religios. — Întrégă scirea ni-se pare o mare mistificația. Noi scim, că „Romăni evanghelici“ nu există pe întreg rotogolul pământului, decât pöte în fantasia bolnavă a gazetărilor șovinisti unguiri.

„100 de ani“. Lunia viitöre se va reprezenta pe scena Teatrului național din Bucuresci: 100 de ani, revistă istorică națională a seculului XIX în öce ilustrațiuni, cu mare spectacol, tablouri vii, evoluțiuni, danțuri, cântece, prosă și versuri din literatura diverselor epöce, arangiată de I. L. Caragiale.

Demonstrația în Viena. În 5 Februarie n. partida socială creștină a ținut un meeting în favorul proiectului de lege pentru plata servitorilor dela oficii. Au luat parte cam 500 de ömēni. După adunare, cam 300 dintre ei au voit, în rënduri strinse, să mērgă înaintea parlamentului ca să demonștreze. Convöiul a ajuns în deplină ordine până la parcul Francisc Iosif, unde l'a întâmpinat poliția și l'a împărăsciat.

Nou pod peste Dunăre. Directorul general al căilor ferate romăne, d-l Saligny, a fost însărcinat cu studiile și planurile noului pod peste Dunăre pe la Severin. El și-a luat ca colaboratori pe inginerii Băulescu și Hărăju din serviciul podurilor și docurilor, cari au dat un prețios concurs d-lui Saligny și în construirea podului de peste Dunăre la Cernavoda.

Darul ăarului. Nicolae II a dărut Societății Crucea-roșie rusescă un milion de ruble, cu scop de a-se da ajötöre țeranilor și muncitorilor espuși la föme și miserie.

Adunare de Albanesi mohamedani. Din Salonie se anunță, că nobilii albanesi de religione mohamedană au ținut o adunare în Ipek, în care au decis unanim, că vor apăra până la ultima suflare integritatea teritorială a Macedoniei și Albaniei, precum și aparținerea acestor provincii la imperiul otoman. Pentru acésta ei vor să reinvieze liga albanesă, care a jucat rol în 1880. După adunare participanții au adre-

sat Sultanului o telegramă, în care promit fidelitate vecnică.

Guvernatorul Cretei. După cum se scrie din Londra, prințul George va lua în cășătorie pe prințesa englesă Victoria, una dintre ficele principelui de Wales.

Umberto și Menelik. De când s'a încheiat pacea între Italia și Abisinia, regele Umberto și negusul Menelik au început să se facă prietini, ba în timpul din urmă chiar să corespondeze prin scrisori. Corespondența a început-o Menelik, deöre-ce cu ocazia conflictului dintre Makonnen ras și Mangasha ras, viclenul negus a aflat de consult să se pună bine cu Italianii. Umberto a și răspuns într'o scrisöre, în care își exprimă dorința, ca pacea dintre ei să fiă durabilă. În fine se alătură la dorința lui Menelik, ca frontierele să se rectifice cât mai grabnic.

Pregătiri pentru petrecerea „Romăniei June“ din Viena. Ni-se comunică din Viena următörele: Societatea academică „Romănia Jună“, îndemnată de succesul bun al petrecerii din anul trecut, a pus la cale și în anul acesta arangierea unei astfel de petreceri séu „Kränzchen“, care se va ținé Sămbătă în 4 Martie n. c. în sala hotelului „Continental“. Cu plăcere aducem onoratului public la cunoștință, că și în anul acesta a primit Esceleța Sa Domnul Dumba înaltul protectorat, dând o nouă dovadă despre amabilitatea, ce pörtă față de societate și tinerime.

Comitetul arangiator ales de societate, organizându-se a primit bucuros sarcina, ce i s'a impus, să țină ședințe de constituire și organizare; se va forma un comitet de dame, care se va prezenta în pitorescul nostru port național la petrecere, se vor lua domni din colonie spre întregirea comitetului, s'a ales presedinte în comisia neutrală d-l Marin Sturza, s'au împărțit töte afacerile după resort între diferitele comisii, se vor alege presidenti de onöre și se vor face töte pregătirile pentru reușita petrecerii. Ér scopul principal care ne-a condus la aranjarea petrecerii a fost și în acest an augmentarea fondului iubilărilor. Ideia de-a pune fundamentul ăunui internat pentru sălășluirea studenților romăni în Viena încă tot preocupă tinerimea studioasă și societatea „Romănia Jună“ nu a pregetat nici un pas pentru realizarea acestui plan; ea și-a dat tötă silința a îmbunătăți sörtea, a alina durerile sufletescce a acelor tineri fără mijlöce, cari sunt aplecați a-și căștiga sciințe mai înalte aici în Viena, și într'adevăr modul cel mai bun a întemeierea unui alumneu, în care se vor adăposti aceia, cari vor fi chemați odinöară a lucra și a lupta pentru înaintarea neamului și binele nostru öbștesc.

Zafran,

membru corespondent al comitetului.

Sindicatul agricole în Romănia.

De opt ăile urmăză în Camera română desbaterea proiectului de lege asupra sindicatelor agricole. Acest proiect a fost prezentat de ministrul agriculturii Stolojanu și a fost încă înainte cu un an votat de Senat. Acum a venit rëndul Camerei să l'adopte. Aici însă proiectul a fost supus unei critice mai severe; mai ales unele din dispozițiunile legii au fost aspru criticate, cu töte astea proiectul a fost primit în desbaterea generală și acum se desbate pe articole.

Încă în anul trecut am adus unele deslușiri despre sindicatul agricole ce doresce să le înființeze guvernul. Cu töte astea va interesa pe cetitorii noștri a cunoșce mai de apröpe, cum se motivază importanța și necesitatea sindicatelor agricole, și în genere a cunoșce ideile pe basa cărora a fost întöcmnit proiectul de lege în cestiune. Étă-le:

Sindicatul agricole sunt asociațiuni înființate în județe între agricultorii de ori-ce categorie. Legea acordă acestor asociațiuni séu sindicate personalitatea juri-

dică, când ele își vor propune următoarele scopuri, sau parte din ele:

a) A-și procura împreună semințe de calitate superioară, îngrășăminte, mașini și instrumente agricole;

b) A-și desface în comun produsele;

c) A îmbunătăți rasa vitelor și întreprinderea lor, a desvolta și întinde crescerea viermilor de mătase, a albinelor și altor culturi utile;

d) A răspândi instrucțiunea tehnică și metodele științifice de cultură a pământului, a pădurilor, a viilor, etc.

e) A face lucrări de apărare în contra inundațiilor, de disecarea pământurilor mlăștinoase, de irigațiuni și piscicultură.

f) A îmbunătăți condițiunile muncii agricole și a rezolva mai repede, prin comisiuni arbitrale, litigiile ce s'ar naște, fie între proprietari, fie între proprietari și muncitorii de pământ;

g) A înlesni în condițiuni mai ușoare asigurarea recoltelor și ecarturilor la societățile de asigurare.

Pentru înființarea unor asemenea asociațiuni, prima inițiativă se ia obicnuit de omeni, cari fiind într-o situațiune socială mai ridicată, cred tocmai din pricina aceasta, că au o datoriă de îndeplinit către micii proprietari și cei mijlocii.

Proiectul de lege de care ne ocupăm e inspirat tot de-o asemenea idee de solidaritate socială.

Ce avantaje oferă aceste asociațiuni membrilor săi?

Asociațiunea între agricultori în scop de-a cumpăra cu toptanu toate câte sunt de trebuință la o exploatare agricolă, dă puțință membrilor de a-și plăti instrumentele, mașinele, îngrășămintele etc., pe jumătate preț de cât i-ar costa când fiă-care, izolat, ar cumpăra ce-i trebuie dela detaelist. Eftenindu-se instrumentele și mașinele perfecționate, întrebuițarea lor se va răspândi.

Cu ajutorul acestor mașini, muncindu-se mai bine, făcându-se o cultură intensivă, producțiunea mijlocie la hectar va spori, ceea-ce erăși va efteni cultura, căci în agricultură, fie recolta mare ori mică, cheltuelile cu munca la hectar sunt mai aceleași, așa încât o producțiune de trei kile la hectar costă mai eften, decât decât hectarul ar da numai două kile.

Afară de aceste foloșe, asociațiunile între agricultori mai prezintă și alte avantaje. Prin asemenea asociațiuni se poate organiza cu folos creditul agricol, căci agricultura, ca și industria modernă, au trebuință de capital de exploatare și prin urmare are nevoie de credit eften.

Nu puțin folos vor avea agricultorii dela transporturi. În adevăr, sindicatelor agricole cumpărând cantități mari, vor plăti la drumurile de fier tariful scăzut pentru vagoane pline.

Pe lângă aceasta, prin înființarea sindicatelor se crează și organe de inițiativă și propagandă a metodelor științifice de cultură.

Ce sacrificii face un membru în schimbul acestor foloșe, ce trage din sindicat? El va avea a plăti o cotisațiune, care se va fixa prin statutele fiă-cărei asociațiuni. Membrii sindicatelor sunt liberi a se retrage din asociațiune ori când vor voi, cu condițiune însă să și plătescă cotisațiunea pe anul curent. Asociatul retras conservă însă dreptul de a rămâne membru în celelalte societăți formate de sindicat, decât va fi contribuit cu cotisațiuni sau depunerii de fonduri la activul acestor societăți, der nu va putea cere partea proporțională din patrimoniul propriu al sindicatului.

Sindicatelor agricole județene se vor putea uni și forma sindicate regionale. Acestea din urmă vor putea să organizeze societățile comunale de credit popular în uniuni regionale, să înființeze, conformându-se legilor speciale, asigurări mutuale în contra mortalității vitelor, în contra incendiului și a grindinei.

Sindicatelor regionale vor face avansuri asociațiilor pe produsele lor agricole, depuse în magaziiile societății, prin warrante, cari pot fi scontate la Banca Națională. Ele pot cere avansuri pe produsele asociațiilor, depuse în docurile sau magaziiile înființate de Direcția generală a căilor ferate.

În fine sindicatelor agricole județene cât și cele regionale nu vor putea realiza beneficii din operațiunile lor făcute pe socotela asociațiilor.

Etă de ce se pretinde, că o asemenea lege era absolut necesară:

Principala sorginte de bogăție a României este agricultura, și totuși această ramură esențială de producțiune se găsece în foarte rele condițiuni. Sistemul de culti-

vare a pământului este încă înapoiat și rudimentar.

Pentru a veni în ajutorul agriculturii și a face, ca cultura pământului să devie mai sistematică și să intre pe o cale de progres nu este, decât un singur mijloc: asociațiunea între agricultori. Der în lipsa inițiativei private, era necesar să vie Statul și să caute să solidarizeze interesele agricultorilor, să le arate, că ceea-ce nu pot face ei singuri se poate face alcătuiindu-se în sindicate, cari să se ocupe de nevoile generale și să facă să se propășească agricultura.

O nouă trădare.

Din Paris sosesc scirea senzațională despre o nouă trădare de patriă, de urmele căreia s'ar fi dat acolo. O telegramă, prin care s'a răspândit mai întâi senzaționala scire, anunțase pe scurt, că judele instructor *Houcart* a dat ordin de arestare contra unui locotenent de infanterie pensionat, care face parte din corpul XX de armată. Locotenentul, al cărui nume nu s'a arătat în telegramă, e acusat, că a voit să pună în mână străine anumite acte și documente, de-o însemnătate de-almintrelea secundară, der cari privesc armata franceză.

Telegramele, ce sosesc acum din Paris, comunică în privința acestui cas următoarele amănunte:

S'a întemplat zilele acestea, că de pe-un pod, ce trece riul Chiers, lângă Montmedy, s'a răsturnat în apă diligența postală. Autoritățile în urma acestei a trebuit să deschidă mai multe scrisori pentru a putea descifra adresa. Cu ocaziunea aceasta s'a aflat între altele o scrisoare, în care erau scrise următoarele cuvinte: „*Incurând vei primi planul micii fortărețe și portretul celor doi oficieri. Răspuns: poste restante, în Paris.*”

Făcându-se cercetare s'a aflat, că autorul acestei scrisori este un locotenent, care face parte dintr'un regiment al corpului de armată XX și care cu doi ani înainte a fost pensionat. Poliția i-a făcut perchișiții domiciliare, cu care ocaziune locotenentul a declarat, că se numește *Durand*, că este un neguțator din Roubaix și că s'a născut în 1870.

Mai târziu însă s'a constatat, că el nu este neguțator, ci e oficer pensionat, care înainte a servit la corpul XX de armată. Cu ocaziunea unei perchișițiuni ulterioare s'au aflat la el mai multe portrete, un aparat fotografic și clișeele mai multor fortărețe. La urmă însă s'a constatat, că lui *Durand* nici prin gând nu i-a trecut de-a se ocupa cu trădare de planuri privitoare la armată, ci el era un simplu speculant, care făcea în ascuns negoț cu chipuri și portrete obscene.

Așa-deră nu *Durand* era oficerul căutat, ci acest oficer este un anumit locotenent *B...*, care alaltăeri a fost arestat în *Chalons sur Marne*.

După un raport al țiarului „*Radical*”, arestării locotenentului *B...* i-a premers arestarea unui alt supus frances, care era angajat la biroul german de informațiuni din *Berna* și care prin mărturisirile sale a făcut să fiă în timpul din urmă arestați încă doi agenți francesi în *Ulm*.

1900 — an jubilar.

Viitorul an 1900 va fi an jubilar. După cum se anunță din *Roma*, *Papa Leo XIII* a hotărât, ca în 1900 să dea concesiune pentru așa numitul *Giubileo Universale dell' Anno Santo*. Prin această *Papa* ține la obiceiul vechi de 439 ani, ca tot al 25-lea an să fiă an jubilar. Cel din urmă an jubilar a fost în 1875. Papii pot să hotărască și ani jubilar estra-ordinari. Acesta a făcut-o *Papa Leo XIII* în 1880, când și-a serbat primul jubileu anual al domniei sale.

Anul jubilar 1900 voește să-l serbeze *Papa* cu mare pompă. Pentru această va lua măsuri deosebite de cele dela 1875, când *Papa Pius IX*, ca să demonstreze situațiunea lui politică, a interzis ori-ce fel de ceremonii esteriore.

Anul jubilar viitor se va începe în ajunul Crăciunului, cu un mare conduct, la care va participa însuși *Papa* și

care va pleca din capela *Sixtină*. Conductul va trece prin *Scala Regia* și va coborî în biserică, ale cărei uși sunt toate închise. *Papa* merge la *Porta Santa* zidită și o lovesce de trei ori c'un ciocan de argint. Pe *papa* îl urmăz penitenciarul suprem, care lovesce porța de două-ori, și zidarii o dărâmă. Penitenciarul spală apoi pragul Porții sante și cel dintăiu pășește peste el *Papa*, care ține în mână dreptă crucea, în mână stângă luminarea. Urměz cardinalii și clerul îmbrăcat în vestminte albe de sərbătore. În timpul acesta se face în alte trei biserici jubilar aceeși ceremonie de cătră cardinali anume desemnați.

Inchiderea porții se face cu aceeași ceremonie, cu deosebire însă, că *Papa* aruncă pe prag câte-va linguri de var și aședă trei pietri, în care se ziduesc medaliile jubilar.

Decă *Papa Leo XIII* va trăi, ca să deschidă însuși sərbările anului jubilar, Crăciunul din 1900 va fi sərbătorit în *Roma* cu mare pompă și sute de mii de străini vor merge la „cetatea eternă”, ca să fiă martori ai rarelor sərbări.

Producțiuni și petreceri.

Corul vocal al bisericii române gr. cat. din *Seitin*, sub conducerea d-lui învățator *Alexandru Tira*, va da în 12 Februarie n. c. în sala casei comunale un concert împreună cu teatrul și dans în favorul fondului corului. Intrarea: locul I. 1 fl., locul II. 80 cr., locul III. 60 cr. Galeria 40 cr. de persoană. După teatru se va juca „*Călușorul*” și „*Bătuta*”. Suprasolvirile se vor chita pe cale țiaristică.

Programa: 1) Cuvânt de deschidere, rostit prin d-l *A. Tira*. 2) „*Cântă Române*”, cor mixt. 3) „*Limba românească*”, poezie de *G. Sion*, declamată prin *Elitia Mitruți*. 4) „*Măș mărta*”, cor secstet de *T. Popovici*. 5) „*A căsca-căscare*”, morolog de *H. G. Lecca*, predat prin *Dimiție Chirilaș*. 6) „*Sub ferestră mândrei mele*”, cor mixt. 7) „*Brăul popilor*”, cor mixt de *G. Musicescu*. 8) „*Prasnicul țiganului*”, anecdotă pop., predată prin *George Bacican*. 9) „*Măi muere*”, cor mixt de *I. Vidu*. 10) „*Marșul cântăreților*”, cor mixt de *G. Porumbescu*. În urmă se va reprezenta comedia în două acte „*Bucuria neașteptată*”.

Inteligența română din *Alba-Iulia* și jur invită la petrecerea cu dans, ce se va arangia *Duminecă* în 19 Februarie n. c. Inceputul la 8 ore sėra. Intrarea de persoană 1 fl., de familiă de 3 persoane 2 fl. Venitul curat e destinat pentru biblioteca ambelor școle din loc. În comitetul aranjator sunt 23 persoane. Damele sunt rugate a se prezenta în costum național, eventual toaletă simplă.

Mulțămită publică.

Bran, 24 Ianuarie v. 1899.

La petrecerea împreună cu joc și tombolă, arangiată de Reuniunea femeilor române din *Bran*, în 27 Decemvre v. 1898 (a treia zi de Crăciun) s'a încasat peste tot suma de 79 fl. 42 cr. Cheltuelile au fost 51 fl. 12 cr. Venitul curat este deci 28 fl. 30 cr. separat de venitul dela tombolă. Din acest venit s'a dat jumătate în fondul Reuniunii, er cealaltă jumătate s'a dat școlei centrale rom. gr. or. din loc.

Cu această ocaziune au binevoit a susprasolvi următorii P. T. d-ri:

Ilust. Sa *Ioan Cav. de Pușcariu* 5 fl., *Iosif Sengiorgian* silvicultor, *Sinaia* 10 lei, *Patru Macaveiș*, *Abrud* 2 fl., *Martonffy Sandor*, loco 3 fl., *Catinca Iuga Pușcariu* 1 fl. 20 cr., *Ioan Ionică silv.* 1 fl. 20 cr., *Nicolau Pop jun.* *Tohan* 1 fl., *Nicolau Loboș*, *Abrud* 1 fl., *Ioan Centu paroch* 1 fl., *Axente Moșoiu* not. 90 cr., *Simion Stoica* medic 90 cr., *Leontin Pușcariu paroch* 80 cr., *Ilariu Reit paroch* 40 cr., *Emil Tișca student* 20 cr., *N. Șocandru* 20 cr., *G. Babeș canc.* 40 cr., *I. Brozer*, *Zărnești* 40 cr., *Val. Ionică* 40 cr., *I. Berariu v-not.* 20 cr., *P. Nistor vameș* 40 cr., *G. Babeș paroch* 40 cr., *I. Moșoiu* 20 cr., *Kovacs G. învăț.* 80 cr.

Subscriși în numele Reuniunii își esprimă cea mai sinceră mulțămită tuturor

acelora, cari au binevoit a sprijini ridicarea scopului măreț al Reuniunii.

Letiția Stoica, *Nicolau Runcean*,
pres. secretar.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 8 Febr. În conferența de-aseră a clubului „liberal”, *Banffy* a declarat, că e gata a se retrage, decât 'i-se vor vota încă cabinetului său toate provisorile, indemnitatea și legea crucișilor.

Mai departe ceru revisiunea regulamentului camerei, budget definitiv până la 1 Mai și pact definitiv până la toamnă.

Guvernul e gata a prezenta din nou legea despre judicatura Curiei și a revisui legea de incompatibilitate și legea căilor ferate vicinale.

Pretensiunile opoziției privitoare la garanțiile personale însu guvernul nu le poate primi.

Londra, 7 Februarie. O telegramă din *Manilla* anunță, că în lupta de *Sămbătă* spre *Duminecă* au luat parte 13,000 de Americani și 20,000 de Filipini. Americanii au avut 40 morți și 150 răniți. Numărul morților și răniților filipini este de 4000. Cadavrele filipinilor căduți formau coline întregi dinaintea Americanilor.

Guvernul Statelor Unite pregătesce un nou corp de armată pentru Filipine.

DIVERSE.

Literatura secolului XIX — o plagiatură. Este un lucru obicnuit, ca în contra vre-unui scriitor să se ridice învinuirea, că a plagiat. Însă e ceva estraordinar, ca literatura unui secol întreg să fiă infierată drept o plagiatură. Descoperirea aceasta a făcut-o de curând „*Revue des Revues*”, care ia sub critică întregă literatura vėcului nostru și nu află nici un obiect, care să nu fi fost tractat și scris în timpurile de mai înainte. Lista cea lungă și-o începe amintita revistă cu *Mme de Staël Corinne*, pe care a inspirat-o poetul german *Heinse* prin opera sa *Ardinghello*. Ba chiar și *Heinse* a împrumutat dela altul, dela francesul *Bastide*. Nu mai puțin influențat a fost *Chateaubriand* de operele unui anumit *Macassus*. *Victor Hugo* se fi fost unul dintre cei mai îndrăzneți plagiatori. A „furat” și *Schiller* din *Fiesco*. Nici *Georges Sand* și *Murger* nu sunt mei puțin vinovați. „*Salambo*” a lui *Gustave Flaubert* nu este alt-ceva decât ediția emendată a operei „*Histoire celtique d'Amandorix et de Cėlanire*” scrisă la 1634 de *Hotman*. Pe lista revistei amintite mai figuréz și *Dumas* fiul cu opera lui „*Dama cu Cambeli*.” Și așa mai departe, toți au „furat”, toți au „plagiat”.

Reuniune în contra dejunului. În orașul *Elging* din statul *Illinois* (America) s'a înființat o reuniune, cu scop de a scoate dejunul din obicei. Fondatorii ei sunt țiaristi, preoți, profesori și medici, și se baséz pe nisce cercetări ale unui medic din *Pennsylvania*, care în decurs de 20 de ani de praxă n'a scris nici-odata recete. Medicul acesta vestesce, că cel-ce numai de două ori mănăncă la zi (la amedzi și sėra), este mai sănėtos și mai vesel, decât aceia, cari obținuesc a și dejuna. Fondatorii noiei reuniuni duc, că stomacul are lipsă de odihnă, care n'o poate căștiga, decât omul ia și dejun. Somnul sănėtos nu causéză fōme. Descoperitorul acestui sistem de hrănire țilnică a scris două cărți, cari au de principiu fundamental: „jos cu dejunul”. De acest sistem se ține și dogma, că nu este permis a chinui organismul cu doftorii. *Elgingienii* se laudă țicend, că de când trăesc conform noiei sistem, sănėtatea li-s'a îmbunătățit și avețitul le este escelent. Sistemul nu costă parele: cine are plăcere, să-l urmeze.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Cursul la bursa din Viena.		Renta de hârtie austr.	
Din 7 Februarie 1899.		101.30	
Renta ung. de aur 4%	119.80	Renta de aur austr.	120.—
Renta de corone ung. 4%	97.95	Losuri din 1860.	141.—
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.60	Acții de-ale Băncii austro-ungară . .	915.—
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—	Acții de-ale Băncii ung. de credit. .	397.50
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—	Acții de-ale Băncii austr. de credit. .	361.90
Bonuri rurale ungare 4%	95.65	Napoleoniori	9 56 1/2
Bonuri rurale croate-slavone	97.—	Mărci imperiale germane	58.95 1/2
Impr. ung. cu premii	161.—	London vista	120.40 1/2
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin .	139.—	Paris vista	47.80 1/2
Renta de argint austr.	101.55	Rente de corone austr. 4%	102.10
		Note italiene	44.45

„LIPOVANA“
instituit de credit și economii în Lipova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „LIPOVANA“, societate pe acții, se invită la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 23 Februarie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului opidul Lipova.

Obiecte de pertractare:

- 1) Raportul direcțiunii pe al 5-lea an de gestiune.
- 2) Raportul comitetului de supraveghere.
- 3) Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere (§. 26 din statute).
- 4) Deciderea asupra întrebunțării profitului curat și fixarea dividendelor pro 1898 (§§. 26 și 46 din statute).
- 5) Pertractarea eventualelor propuneri (§. 26 lit. g. din statute).
- 6) Alegerea președintelui institutului, pe un nou period de 6 ani, (§§. 19 și 16 lit. c. din statute) și
- 7) Alegerea a doi membrii în direcțiune.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu §. 16 din statute să avisează a depune la cassa institutului acțiunile înainte de deschiderea adunării generale.

Lipova, 4 Februarie 1899.

Alexandru Mocsonyi m. p.
președinte.

Contul Bilanțului

ACTIVE		PASIVE	
fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa în număr	3060 42	Capital de acții	50000 —
Escompt	265988 04	Fond de rezervă	10028 76
Credite personale	21699 70	Fond de pensiuine	500 01
Imprumuturi ipotecare	11053 50	Depuneri spre fructificare	187502 81
Credite cambiale cu acoperire ipotecare	14799 60	Reescompt	63683 70
Lombard	3651 50	Dividende neridicate	80 —
Efecte publice	1129 —	Diverse Conturi creditore	407 15
Conturi-curente	438 —	Interese transitoare	2022 86
Realități	662 12	Profit curat	9528 93
Mobilier fl. 470.—	—		
amortisat „ 50.—	420 —		
Diverse conturi debitoare	852 34		
	323764 22		323764 22

Profit și Perderi

EȘITE		INTRATE	
fl.	cr.	fl.	cr.
Interese:		Interese:	
de depuneri spre fructificare	10115.17	de escompt	27371.94
de reescompt	5120.82	de credite persoanele	2527.13
de Cont-curent	67.05	de imprumuturi ipotecare	1254.22
Spese:		de credite cambiale cu acoperire ipot.	1319.84
Salarii	3059.94	de lombard	359.38
Chirie, imprimare, registre, diverse	1196.72	de efecte	15.—
Marce de prezență	457.50	Provisiuni	—
Contribuțiune:			
directă	2933.03		
10% dare după interesele la dep.	1011.51		
Amortisare din mobilar	50 —		
Profit curat	9528 93		
	33540 67		33540 67

Lipova, 31 Decembrie 1898

V. Hamsea m. p. Director executiv. Sever Bocu m. p. prim contabil.
A. Ciugudean m. p., I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p., P. Papp m. p., V. Dehelean m. p.

Confrontându-se cu câștigurile principale și auxiliare le-am aflat esacte.
Lipova, 2 Februarie 1899.

Comitetul de supraveghere:

Teodor Ceantea m. p. președ. Terențiu Petrovicu m. p., Teodor Cosma m. p.
Dionisiu Popovicu m. p., Ștefan Bordoșiu m. p.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta, că am urmat cu atențiune afacerile institutului din decursul anului de gestiune 1898 și am aflat exemplară punctualitate și ordine la institut, atât cu ocaziunea revisiunilor prescrise de statute, cât și celor extra ordinare. Tot astfel revădind din poziție în poziție compunerea bilanțului și contului profit și pierderi le-am aflat îndeplină consonanță și conform legii comerciale.

Vă raportăm în fine, că primim propunerea direcțiunii relativă la distribuirea venitului curat de pe anul 1898 conform bilanțului de fl. 9528.93, și rugăm onorata adunare generală să binevoască a da absolutur pe anul de gestiune 1898 atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghere.

Lipova, 2 Februarie 1899.

Prof. Teodor Ceantea m. p. președinte.

Terențiu Petrovicu m. p., Ștefan Bordoșiu m. p.,

Dionisiu Popovicu m. p., Teodor Cosma m. p.

Nr. 649 - 1899.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la evaluarea și prescrierea chiriei de apă pro 1899.

Se aduce la cunoștință publică, cumcă conspectul gata pentru evaluarea chiriei de apă pentru anul 1899 se află la oficiul orașenesc de dare înainte de prânz dela 8—12 ore spre examinarea generală din 7 Februarie inclusive până în 14 Februarie 1899.

Eventualele reclamațiuni în contra acestei evaluări au de a se aștepta scripturistice libere de timbru în decurs de 15 zile i. e. până inclusive 1 Martie 1899, deoarece reclamațiuni mai târziu așternute nu se vor lua în considerațiune.

În fine se observă, cumcă față de acei posesori de case, din partea cărora chiria de apă este de a se solvi după hidrometru în sensul §-lui 15 al statului chiriei de apă, minimalul chiriei de apă este precizat în conspectul de evaluare.

Brașov în 4. februarie 1899.
486.1—2 Oficiul orașenesc de dare.

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Februarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.46	Vând.	9.49
Argint român. Cump.	9.42	Vând.	9.46
Napoleoniori Cump.	9.52	Vând.	9.55
Galbeni Cump.	5.63	Vând.	5.66
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vând.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vând.	—
Lire turcescoi Cump.	10.70	Vând.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vând.	102.—

Publicațiune repetită!

Biserica română din Rășnov (com. Brașov), ca proprietară, vinde prin licitațiune publică arbori de fag, aflați pe muntele „Dihanul“, (Judetul Prahova, România), cari vor da după calculul făcut aproximativ suma de 3000 stângini. Terminul de licitațiune se statorosește pe ziua de 31 Ianuarie (12 Febr.) a. c. la 11 ore în biserica rom. gr. or. din loc.

Condițiunile de licitare și respective exploatare se pot vedea la președintele comitetului parochial George Ilie, unde sunt de înaintat și eventualele oferte.

Rășnov, 17 (29) Ianuarie 1899.

Comitetul parochial:

George Ilie m. p., Romul Cristoloveanu, președinte. 482,3—3. notar.

S'a sfârșit cu tusea!

Bombóne de cépá

veritabile ale lui

Oscar Tietze,

care au efect grabnic contra tusei, răgușelei, flegmei etc. Numai pregătirea specială a bombónelor mele asigură efectul. Fia-care observe numele Oscar Tietze și marca cepei, de-ore-ce există imitații stricacióse.

In pachete à 20 și 40 cr.

Depot principal:

F. Krizan farmacist, Kremsier.

Deposít în Brașov și în cele mai multe Farmacii, Droguerii și Băcării din Austro-Ungaria. 473,3—20.

În Blumena (Brașov) str. Egres, se află de vânzare un loc pentru o Villă

admirabil împrejmuit cu plantațiuni de parc, care mai înainte au fost proprietatea lui Türkösi.

Petul 12 mii florini.

Informațiuni detaliate dá

Dr. Pálffy Gyula
medic în Turda.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.

Dela Kezdi-Osorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgei cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 óra 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legătura cu Ciuc-Szerda).

Dela Zernesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 óra 12 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineața
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradea Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Osorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szerda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.

- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legătura cu Ionia Tușnad-Ciuc-Szerd.

Dela Brașov la Zernesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.